

Przykładowy katalog wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych

Działanie **FELB.02.08 Gospodarka wodno - ściekowa.**

TYP projektu I: Projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie, sieci kanalizacji i wodociągowe, osady ściekowe).

Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest **1 stycznia 2021 r.** W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego. Kończącą datą kwalifikowalności wydatków jest dzień **31 grudnia 2029 r.**

Dofinansowania nie może uzyskać projekt, który został fizycznie ukończony (w przypadku robót budowlanych) lub w pełni wdrożony (w przypadku dostaw i usług) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach ogłoszonego naboru, niezależnie od tego, czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez Beneficjenta.

Ocena kwalifikowalności wydatku polega na analizie jego poniesienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i prawa krajowego, umową o dofinansowanie/ decyzją/porozumieniem, *Wytycznymi Minister Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027* z 14 marca 2025 r. (zwanymi dalej Wytycznymi) oraz innymi dokumentami, do których stosowania Beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie/decyzji/ porozumieniu.

Na etapie oceny formalnej oraz oceny merytorycznej projektu o dofinansowanie dokonywana jest ocena kwalifikowalności **planowanych** wydatków. Pozytywna ocena i przyznanie dofinansowania na realizację projektu i podpisanie z Beneficjentem umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki, które Beneficjent przedstawi we wniosku o płatność w trakcie realizacji projektu na pewno będą zrefundowane lub rozliczone (w przypadku zaliczek). Kwalifikowalność wydatków jest również oceniana w trakcie realizacji projektu, kiedy Beneficjent przedkłada kolejne wnioski o płatność oraz podczas kontroli projektu. Ocena kwalifikowalności poniesionych wydatków jest prowadzona także po zakończeniu realizacji projektu – w zakresie obowiązków nałożonych na Beneficjenta Umową o dofinansowanie oraz wynikających z przepisów prawa.

W trakcie realizacji projektu sprawdzeniu podlega w szczególności czy wydatek:

- a) jest zgodny z przepisami prawa;

- b) jest zgodny z umową o dofinansowanie projektu i Wytycznymi oraz innymi procedurami, do stosowania których beneficjent zobowiązał się w umowie o dofinansowanie projektu;
- c) został faktycznie poniesiony zgodnie z zasadą określoną w podrozdziale 3.1, Wytycznych w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie projektu;
- d) spełnia warunki określone w programie i SZOP oraz regulaminie wyboru projektów;
- e) jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu;
- f) został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;
- g) został należycie udokumentowany zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych oraz z zasadami określonymi przez IZ;
- h) został rozliczony we wniosku beneficjenta o płatność;
- i) dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót budowlanych zrealizowanych.

Katalog wydatków kwalifikowalnych jest **katalogiem otwartym** i zawiera jedynie przykłady wydatków, które w szczególności uznawane są przez IZ FEWL jako wydatki kwalifikowalne.

Niniejszy załącznik do Regulaminu wyboru projektów określa przykładowy katalog wydatków kwalifikowalnych w projektach realizowanych w ramach Priorytet FELB.02 Fundusze europejskie na zielony rozwój lubuskiego **Działanie FELB.02.08 Gospodarka wodno - ściekowa**. Typ operacji I: Projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie, sieci kanalizacji i wodociągowe, osady ściekowe).

- Przedmiotem naboru jest wsparcie inwestycji ujętych w KPOŚK* w aglomeracjach z przedziału od 1 do 15 tys. RLM w zakresie aglomeracji ujętych w KPOŚK*, które nie spełniają wymogów Dyrektywy 91/271/EWG (warunek nie dotyczy aglomeracji z przedziału 1-2 tys. RLM*).
- Istnieje możliwość wsparcia inwestycji nie ujętych w KPOŚK* w aglomeracjach z przedziału od 1 do 15 tys. RLM w zakresie aglomeracji ujętych w KPOŚK*, które nie spełniają wymogów Dyrektywy 91/271/EWG (warunek nie dotyczy aglomeracji z przedziału 1-2 tys. RLM*).
- W dalszym kroku przy dostępnej alokacji, będą wspierane w pierwszej kolejności Inwestycje ujęte w KPOŚK*, następnie inwestycje nie ujęte w KPOŚK* w aglomeracjach z przedziału od 1 do 15 tys. RLM w zakresie aglomeracji ujętych KPOŚK*, które spełniają wymogi Dyrektywy 91/271/EWG, (warunek nie dotyczy aglomeracji z przedziału 1-2 tys. RLM*).
-

I. Przykładowe wydatki kwalifikowalne

Do wydatków kwalifikowalnych, mogą zostać zaliczone między innymi następujące wydatki:

1. budowy, rozbudowy, przebudowy zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej;
2. budowa lub modernizacja systemów oczyszczalni ścieków komunalnych, w zakresie standardów oczyszczania i / lub sumarycznej przepustowości oczyszczalni obsługujących aglomerację. Tam gdzie to możliwe, stosowane będą mogły być technologie wykorzystujące potencjał energetyczny ścieków i osadów ściekowych do produkcji energii cieplnej i elektrycznej oraz energooszczędne urządzenia;
3. budowa / modernizacja przepompowni oczyszczalni ścieków w obrębie aglomeracji;
4. jako uzupełnienie sieci kanalizacyjnej, dopuszczalne będzie wsparcie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, które pozwolą na osiągnięcie pełnej zgodności aglomeracji z wymogami Dyrektywy ściekowej. Wsparcie możliwe będzie jedynie w uzasadnionych przypadkach, tj. w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty. Z uwagi na powyżej wskazane dysproporcje w zakresie rozwoju infrastruktury na obszarach miejskich i wiejskich, wsparcie będzie realizowane komplementarnie i uzupełniająco do interwencji finansowanej ze środków EFRROW;
5. w uzasadnionych przypadkach oraz mając na uwadze priorytetyzację w obszarze gospodarki ściekowej, przewiduje się także wsparcie budowy i modernizacji linii wodociągowych, w tym systemów zaopatrzenia w wodę, ujęć i stacji uzdatniania wody. Zadania te będą mogły być realizowane jako uzupełniający element projektów dotyczących gospodarki ściekowej, a w uzasadnionych przypadkach, w sytuacji gdy zapewniona jest już gospodarka ściekowa zgodna z przepisami krajowymi i unijnymi na danym obszarze (lub taka zgodność zostanie uzyskana w wyniku zakończenia realizowanych już projektów), również jako samodzielne projekty. Wydatki na projekty lub ich części będą limitowane do 25% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia w zakresie wydajnych (inteligentnych) sieci wodociągowych, pozwalające na efektywne wykorzystanie wody m.in. poprzez wykorzystanie systemów pomiaru zużycia wody czy monitorujących straty sieciowe;
6. wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania systemem wodnokanalizacyjnym;
7. przedsięwzięcia z zakresu systemów odbioru ścieków komunalnych;

8. zadania w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych, m.in. poprzez budowę instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków (do 25% kosztów kwalifikowalnych projektu);
9. rozbiórka i odtworzenie do stanu wyjściowego nawierzchni objętej inwestycją. Koszt odtworzenia nawierzchni musi być ściśle związany z pracami prowadzonymi w celu realizacji przedsięwzięcia dofinansowywanego z FEWL 21-27 w ramach działania FELB.02.08, (rozbiórka i odtworzenie nawierzchni);
10. prace przygotowawcze w zakresie wskazanym w umowie o dofinansowanie prace przygotowawcze w zakresie wskazanym w umowie o dofinansowanie projektu przez IZ FEWL 21-27 oraz w umowie o dofinansowanie projektu realizowanego w trybie „zaprojektuj i wybuduj” tj.:
 - analizy przygotowawcze (techniczne, finansowe, ekonomiczne), przygotowanie projektu budowlanego, złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na budowę, przygotowanie oceny oddziaływania na środowisko, dokumentacji architektonicznej i planowania zieleni, przygotowanie studiów wykonalności, biznes planu, dokumentacji przetargowej, usługi doradcze związane z przygotowaniem inwestycji; podjęcie prac przygotowawczych;
11. wydatki na działania informacyjne (koszty wykonania i montażu tablic informacyjnych, koszty naklejek informacyjnych, plakatów itp. do 30 tys. PLN);
12. zgodnie z Podrozdziałem 3.5. Podatek od towarów i usług (VAT) Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, wydatki poniesione na podatek od towarów i usług mogą zostać uznane za kwalifikowalne:
 - w projekcie, którego łączny koszt¹ jest mniejszy niż 5 mln EUR (włączając VAT), z wyłączeniem projektów objętych pomocą publiczną;
 - w ramach projektu, którego łączny koszt wynosi co najmniej 5 mln EUR (włączając VAT), biorąc pod uwagę, iż prawo do obniżenia podatku VAT należnego o podatek VAT naliczony może powstać zarówno w okresie realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu, IZ będąca stroną umowy zapewnia, aby beneficjenci, którzy zaliczą podatek VAT do wydatków kwalifikowalnych, zobowiązali się dołączyć do wniosku o dofinansowanie projektu „Oświadczenie o kwalifikowalności VAT”. Oświadczenie składa się z dwóch integralnych części. W ramach pierwszej części beneficjent oświadcza, iż w chwili składania wniosku o dofinansowanie projektu nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT, którego wysokość została określona w odpowiednim punkcie wniosku o dofinansowanie projektu (fakt ten decyduje o kwalifikowalności VAT). Natomiast w części drugiej beneficjent zobowiązuje się do zwrotu zrefundowanej ze

¹ Łączny koszt projektu należy rozumieć jako całkowity koszt projektu obejmujący koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne.

środków unijnych części VAT, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku. „Oświadczenie o kwalifikowalności VAT” podpisane przez beneficjenta stanowi załącznik do zawieranej z beneficjentem umowy o dofinansowanie projektu.

II. Koszty pośrednie:

Koszty pośrednie – koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu. Kosztami pośrednimi w szczególności są:

1. koszty koordynatora projektu oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń;
2. koszty zarządu (wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownika jednostki);
3. koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki;
4. koszty obsługi księgowej (wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, koszty związane ze zleceniem prowadzenia obsługi księgowej projektu biura rachunkowemu);
5. koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne),
6. wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego,
7. odpisy, amortyzacje, koszty najmu lub zakupu aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w pkt. 1 – 4;
8. opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków, opłaty za wywóz odpadów komunalnych;
9. koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich;
10. koszty usług powielania dokumentów;
11. koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych;
12. koszty ochrony;
13. koszty sprzątania pomieszczeń, w tym środków czystości, dezynsekcji, dezynfekcji, deratyzacji tych pomieszczeń;
14. opłaty pobierane od dokonywanych transakcji płatniczych (krajowych lub zagranicznych).

Dla kosztów pośrednich stosuje się Uprozczone metody rozliczania, która wynosi - 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR].

III. Wydatki niekwalifikowalne

Do wydatków niekwalifikowalnych mogą zostać zaliczone w szczególności:

1. wydatki wskazane w art. 64 rozporządzenia ogólnego, art. 7 ust. 1 i 5 rozporządzenia EFRR i FS, art. 16 ust. 1 rozporządzenia EFS+, art. 9 rozporządzenia FST;
2. wydatki ujęte w podrozdziale 2.3. Wydatki niekwalifikowalne Wytocznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027;
3. pozostałe wydatki nie związane z realizacją projektu w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.